

PEDAGOGICKÁ FAKULTA PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY V PREŠOVE

**KOGNITÍVNA STIMULÁCIA
ČITATEĽSKEJ KOMPETENCIE ŽIAKOV**

**BIBIÁNA HLEBOVÁ
JANA ĎORĐOVIČOVÁ
VERONIKA PALKOVÁ**

PREŠOV 2015

OBSAH

APLIKÁCIA KOGNITÍVNEHO STIMULAČNÉHO PROGRAMU ČITATELSKEJ KOMPETENCIE A ČIASTKOVÝCH KOGNITÍVNYCH FUNKCIÍ ŽIAKOV

1. E. Gašparová: Červená taštička
2. M. Ďuríčková: Jahniatko v batohu
3. L. N. Tolstoj: Starý otec a vnúča
4. M. Ďuríčková: Hody
5. V. Kalná: Zvončekový obchod
6. M. Ďuríčková: Gaštanko na výlete
7. I. Čierny: Ako sa dobieha slniečko
8. M. Ďuríčková: Čia je to mačka?
9. V. Kalná: Súrodenci
10. V. Karasová: Ľudka
11. Kohút a líška (ľudová bájka)

PRÍLOHA

Príloha A	Auditívna diferenciacia reči: 1. – 3. stretnutie
Príloha B	Auditívna diferenciacia reči: 4. stretnutie
Príloha C	Auditívna diferenciacia reči: 5. – 6. stretnutie
Príloha D	Auditívne členenie: 6. stretnutie
Príloha E	Auditívna diferenciacia reči: 7. – 8. stretnutie
Príloha F	Priestorová orientácia: 7. – 8. stretnutie
Príloha G	Auditívna diferenciacia reči: 9. stretnutie
Príloha H	Priestorová orientácia: 9. stretnutie
Príloha I	Auditívna diferenciacia reči: 10. – 11. stretnutie
Príloha J	Priestorová orientácia: 10. stretnutie
Príloha K	Priestorová orientácia: 11. stretnutie

APLIKÁCIA KOGNITÍVNEHO STIMULAČNÉHO PROGRAMU ČITATELSKEJ KOMPETENCIE A ČIASTKOVÝCH KOGNITÍVNYCH FUNKCIÍ ŽIAKOV V 4. ROČNÍKU ZÁKLADNEJ ŠKOLY

1. E. Gašparová: Červená taštička

1. Úloha pre žiaka: *Prečítaj si príbeh o Červenej taštičke.*¹

Na chodníku leží taštička. Ligoce sa na slnku. Jurko beží po chodníku a zbadá taštičku.

„Aká je pekná, lenže dievčenská! No, bude mi aspoň na kamienky.“

Chodí si Jurko s taštičkou po byte, kamienky ticho štrkocú. Majú svoj domček. A po chodníku ide dievčatko a plače. Hľadá červenú taštičku. Ľudia sa zastavujú, ľutujú dievčatko. Taštičku nikde nevideli. Dievčatko plače, taštička ho nepočuje. Štrkocú v nej kamienky.

2. Otázky na porozumenie textu

Úloha pre žiaka: *Odpovedz na otázky. Ak nevieš, odpoveď hľadaj v texte.*

- a) Čo našiel Jurko, keď bežal po chodníku?
- b) Akej farby bola taštička?
- c) Komu patrila taštička?
- d) Prečo taštička nepočula plač dievčatka?
- e) Čo máme urobiť, ak nájdeme vec, ktorá nám nepatrí?

3. Vizuálne členenie (diferenciácia figúry a pozadia)

Úloha pre žiaka: *Chlapček nazbieral do taštičky spolu 3 kamienky. Sústred' sa a zakrúžkuj všetky čísla 3, ale vynechaj 33. Napíš, koľko čísel 3 si našiel.*

1398625325698533215469325325698351233215321537412430023032224533689532
4569831254673321546793655433124312563124576312456931245636758233425632
1042532104253124579331245965321546931242953312459659331242459332325654
895332145563256321547332143213254783253

¹ ČIŽMAROVIČ, Š., KALNÁ, V., 1988, s. 16.

4. Vizuálna diferenciácia

Úloha pre žiaka: *Tu vidíš, v akom poradí má Jurko poukladané predmety na polici v izbe. Pozorne si ich prezri.*

 vozík

 košík

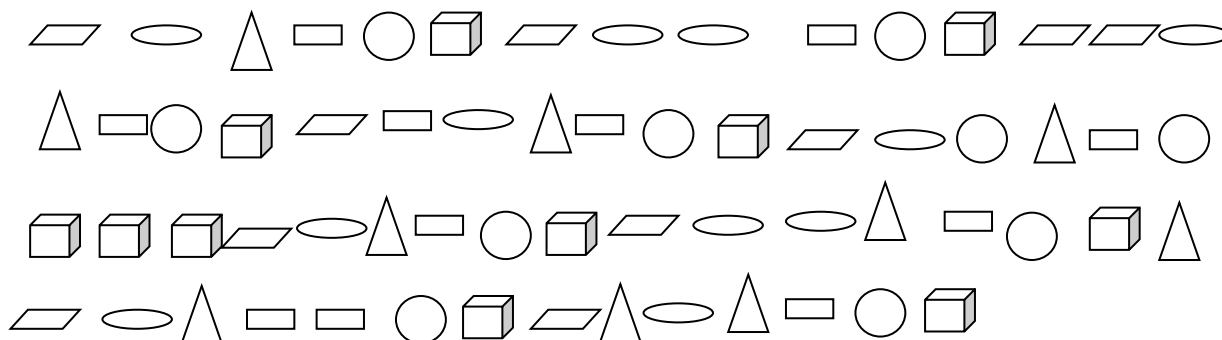
 triangel

 tabuľka na písanie

 lopta

 hracia kocka

Úloha pre žiaka: *V nasledujúcej úlohe sú predmety poukladané v správnom poradí tak, ako si ich ukladá Jurko na policu v izbe. Na niektorých miestach sa však zamiešali aj predmety, ktoré tam nepatria. Nájdi ich a vyškrtaj. (10)*

5. Taktilno-kinestetické vnímanie

Úloha pre žiaka: *Dám ti do ruky tri gulôčky. Zavri oči. Tvojou úlohou je položiť na stôl gulôčku, ktorá je iná.*

Metodické pokyny pre učiteľa: Vezmite si gulôčky. Dajte žiakovi jeden pár gulôčok a nejakú inú gulôčku. Žiak má za úlohu so zavretými očami vyhl'adať gulôčku, ktorá je iná ako tie dve ostatné. Začnite s ľahko rozlíšiteľnými gulôčkami a zvyšujte stupeň obtiažnosti stále s podobnejšími gulôčkami.²

² SINDELAROVÁ, B., 1998, *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Priestorová orientácia 1*, cv. 5, s. 7.

6. Auditívna diferenciácia reči

Úloha pre žiaka: *Budem ti hovoriť stále dve slová. Ty tie slová zopakuješ.*

Ak si budeš myslieť, že slová sú rovnaké, posunieš sa s figúrkou na ľavej strane.

Ak si budeš myslieť, že slová nie sú rovnaké, posunieš sa s figúrkou na pravej strane.

Metodické pokyny pre učiteľa: K cvičeniu potrebujete hracie pole (príloha F) a dve hracie figúrky. Postavte figúrky na obidve štartové polia. Povedzte žiakovi vždy nasledujúce dvojice slov. Žiak má dvojice slov zopakovať. Pokiaľ si myslí, že sú obidve slová rovnaké, môže postúpiť figúrkou na ľavej strane hracej plochy, teda na strane, kde sú všetky štvorce rovnaké, ale len o jedno pole. Ak si myslí, že sú obidve slová rôzne, môže postúpiť o jedno pole na pravej strane hracej plochy, teda na tej strane, kde sú rôzne štvorce. Pokiaľ to žiak roztriadi správne, dostanú sa na konci cvičenia obidve figúrky do cieľa. Neopravujte žiaka, ak urobí chybu. Žiak zistí chybu sám, keď nebude môcť postupovať s figúrkou. To znamená, keď žiak urobí chybu, bude mu chýbať pole, na ktoré by figúrka postúpila.³

šerm – šerm, kosť – hosť, hrot – hrot, klas – hlas, hit – nit, lesk – lesk, hrach – hrad,
sud – sup, kapor – kastról, šev – šev, masť – masť, plus – pulz, sup – sud, nádcha – nádcha,
ruch – ruch, kôpor – kopol, štetec – štetec, kruh – kruh, sieň – tieň, luk – luk, styk – krik, mrak
– mrav, hosť – kosť, klam – klas, zisk – zisk, vlas – vlas, mráz – tras, vnuk – vnuk.

7. Zhodnotenie.

Úloha pre žiaka: *Povedz, čo sa ti darilo a čo sa ti nedarilo z úloh, ktoré sme dnes robili.*

³ SINDELAROVÁ, B., 1998, *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Auditívna diferenciácia reči 1*, cv. 2, s. 5.

2. M. Ďuričková: Jahniatko v batohu

1. Úloha pre žiaka: Prečítaj si príbeh o Jahniatku v batohu.⁴

Horný sused ide do mesta a na chrbte nesie veľký batoh. Z batoha trčí hlava a kopýtko.

„Čo to nesiete, ujo?“ spytuje sa Janko suseda.

„A či nevidíš? Jahniatko,“ odpovedá sused.

„A prečo je v batohu?“ pýta sa Janko.

„Bolo u pána doktora.“

„Lebo kašle?“

„Nekašle, ale mu nechutí jesť.“

„A čo mu dal pán doktor?“

„Pichol mu injekciu.“

Janko pozrel zblízka na jahniatko a potom začal čosi loviť vo vrecku.

„Tu máš lentilku. Zato, že si neplakalo.“

2. Otázky na porozumenie textu

Úloha pre žiaka: *Odpovedz na otázky. Ak nevieš, odpoveď hľadaj v texte.*

- Čítaj text podľa úloh s rozprávačom.
- Aké postavy vystupovali v príbehu?
- Čo niesol sused do mesta?
- Prečo niesol sused jahniatko v batohu?
- Čo dal Janko jahniatku?
- Ako sa máme správať k chorým zvieratám?

3. Vizuálne členenie (diferenciácia figúry a pozadia)

Úloha pre žiaka: *Janko išiel pomáhať mamke pri príprave obeda. Do polievky pripravili písmenkové cestoviny. Jeho úlohou bolo vybrať len písmená **m**. Zakrúžkuj všetky **m**.*

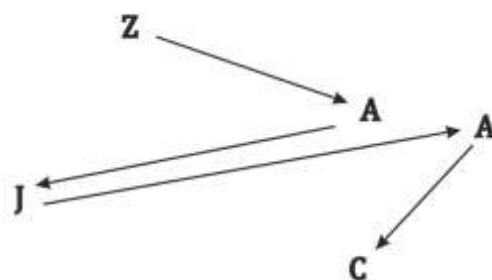
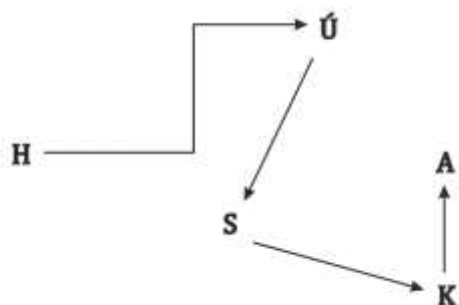
m n g h f j n k b v a d s p w o e d m m h k g l o f b n d e r n m t z u j m h g f d s m p w v b n j h g
f d s a a W a w m š h k o p a b l m k m ž s a d f m m i k l č m u z t r d f g h č ž r e š w m s n d f g
h l b r m n s q u m k l o p w q a s c d x m j k l o p m b h n h j k l i u z t r n m j k l g f d s g f m n b

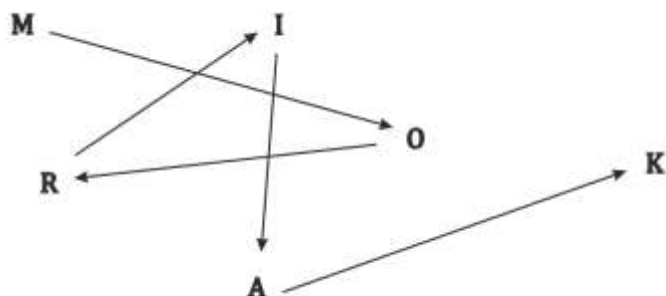
⁴ ČIŽMAROVIČ, Š., KALNÁ, V., 1988, s. 18.

svcdewapolkmnjaehmnhjuztgmnbhjmmmlouhvfrmmnhjklun
mungghmnbttunmt

4. Dvojdimenziálna priestorová orientácia

Úloha pre žiaka: Spoj písmená podľa šípok. Potom nájdeš mená domácich zvierat.

5. Vizuálna diferenciacia

Úloha pre žiaka: Rovnaké obrázky ukrývajú meno psa a meno mačky. Tvojou úlohou je vylúštiť ich mená. Mená napíš do riadku.

..... a

6. Taktilno-kinestetické vnímanie

Úloha pre žiaka: *Zavri oči. Tvojou úlohou je vyhl'adať páry rovnakých koliesok (malých aj veľkých). Dvojice poukladaj na stôl.*

Metodické pokyny pre učiteľa: Vezmite si všetky kolieska (malé aj veľké). Žiak má za úlohu so zavretými očami vyhl'adať páry rovnakých koliesok.⁵

7. Auditívna diferenciácia reči

Úloha pre žiaka: *Budem ti hovoriť stále dve slová. Ty tie slová zopakuješ. Ak si budeš myslieť, že slová sú rovnaké, posunieš sa s figúrkou na ľavej strane. Ak si budeš myslieť, že slová nie sú rovnaké, posunieš sa s figúrkou na pravej strane.*

Metodické pokyny pre učiteľa: K cvičeniu potrebujete hracie pole (príloha F) a dve hracie figúrky. Postavte figúrky na obidve štartové polia. Povedzte žiakovi vždy nasledujúce dvojice slov. Žiak má dvojice slov zopakovať. Pokiaľ si myslí, že sú obidve slová rovnaké, môže postúpiť figúrkou na ľavej strane hracej plochy, teda na strane, kde sú všetky štvorce rovnaké, ale len o jedno pole. Ak si myslí, že sú obidve slová rôzne, môže postúpiť o jedno pole na pravej strane hracej plochy, teda na tej strane, kde sú rôzne štvorce. Pokiaľ to žiak roztriedi správne, dostanú sa na konci cvičenia obidve figúrky do cieľa. Neopravujte žiaka, ak urobí chybu. Žiak zistí chybu sám, keď nebude môcť postupovať s figúrkou. To znamená, keď žiak urobí chybu, bude mu chýbať pole, na ktoré by figúrka postúpila.⁶

muf – nuf, rap – rab, dem – dem, pol – pul, hep – hep, pol – hil, tom – kom, bul – dul,
bal – bal, dal – dal, maz – maz, zup – zuv, sop – som, bim – bem, sir – zir, bum – pum,
lom – lom, ksol – sol, pip – pip, kiv – kiv, son – son, nel – nil, vap – vap, vaf – faf,
mok – mok, val – val, sit – sit, pem – pem.

8. Zhodnotenie.

Úloha pre žiaka: *Povedz, čo sa ti darilo a čo sa ti nedarilo z úloh, ktoré sme dnes robili.*

⁵ SINDELAROVÁ, B., 1998. *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Priestorová orientácia 1*, cv. 11, s. 8.

⁶ SINDELAROVÁ, B., 1998. *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Auditívna diferenciácia reči 1*, cv. 6, s. 6.

3. L. N. Tolstoj: Starý otec a vnúča

1. Úloha pre žiaka: *Prečítaj si tento príbeh.*⁷

Starý otec veľmi ostarel. Syn a nevesta ho prestali pozývať k stolu. Raz mu dali obed do misky. Chcel ju zdvihnúť, ale vypadla mu a rozbila sa. Nevesta začala starca hrešiť a povedala, že teraz mu bude dávať obed do vahančka.

Sedí si raz muž so ženou doma a dívajú sa ako ich synáček čosi skladá z doštičiek.

Otec sa ho pýta: „Čo to robíš, Miško?“

A Miško vraví: „Robím vahanček, otecko. Keď budete s mamičkou starí, aby som vás z toho vahančka mohol kŕmiť.“

2. Otázky na porozumenie textu

Úloha pre žiaka: *Odpovedz na otázky. Ak nevieš, odpoveď hľadaj v texte.*

- a) Čítaj text podľa úloh s rozprávačom.
- b) Aké postavy vystupovali v príbehu?
- c) Čo sa prihodilo starému otcovi?
- d) Ako sa správal syn a nevesta k starému otcovi?
- e) Čo si skladal Miško z doštičiek?
- f) Prečo poskladal Miško z doštičiek vahanček?
- g) Ako sa máme správať k starým rodičom?

3. Vizuálne členenie (diferenciácia figúry a pozadia)

Úloha pre žiaka: *Miško sa hrá s kockami, ktoré majú tvar písmen. Všetky sa mu pomiešali a on by rád zistil, koľko kociek má z jednotlivých písmen. Pokús sa zistiť, koľkokrát nájdeš **A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W, X, Y, Z** v nasledujúcom okienku.*

⁷ ČIŽMAROVIČ, Š., KALNÁ, V., 1988, s. 23.

6. Auditívna diferenciácia reči

Úloha pre žiaka: *Budem ti hovoriť stále dve slová. Ty tie slová zopakuješ. Ak si budeš myslieť, že slová sú rovnaké, posunieš sa s figúrkou na ľavej strane. Ak si budeš myslieť, že slová nie sú rovnaké, posunieš sa s figúrkou na pravej strane.*

Metodické pokyny pre učiteľa: K cvičeniu potrebujete hracie pole (príloha F) a dve hracie figúrky. Postavte figúrky na obidve štartové polia. Povedzte žiakovi vždy nasledujúce dvojice slov. Žiak má dvojice slov zopakovať. Pokiaľ si myslí, že sú obidve slová rovnaké, môže postúpiť figúrkou na ľavej strane hracej plochy, teda na strane, kde sú všetky štvorce rovnaké, ale len o jedno pole. Ak si myslí, že sú obidve slová rôzne, môže postúpiť o jedno pole na pravej strane hracej plochy, teda na tej strane, kde sú rôzne štvorce. Pokiaľ to žiak roztriadi správne, dostanú sa na konci cvičenia obidve figúrky do cieľa. Neopravujte žiaka, ak urobí chybu. Žiak zistí chybu sám, keď nebude môcť postupovať s figúrkou. To znamená, keď žiak urobí chybu, bude mu chýbať pole, na ktoré by figúrka postúpila. Slabiky sa odlišujú len hláskami **p** a **b**. Sledujte zároveň, či žiak zreteľne vyslovuje hlásky **p** a **b**.¹⁰

bam – pam, bem – pem, pum – pum, pim – bim, bem – bem, pam – pam, pem – bem,
pom – pom, bym – pym, bom – bom, pym – pym, bim – bim, pam – bam, bem – bem,
bom – pom, pejm – bejm, bim – pim, bam – bam, pém – pém, bum – pum, pem – pem,
bejm – pejm, pum – bum, pim – pim, pom – bom, bum – bum, bym – bym, pém – bém.

7. Zhodnotenie.

Úloha pre žiaka: *Povedz, čo sa ti darilo a čo sa ti nedarilo z úloh, ktoré sme dnes robili.*

¹⁰ SINDELAROVÁ, B., 1998, *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Auditívna diferenciácia reči 1*, cv. 8, s. 7.

4. M. Ďuričková: Hody

1. Úloha pre žiaka: *Prečítaj si tento príbeh.*¹¹

U nás v dedine bývajú v lete hody. Na hody sa vždy teším, lebo prídu kolotoče a hojdačky. Ľudia sú sviatočne vyobliekaní. Býva teplo. Zmrzlinár predáva zmrzlinu.

„Rudko, čo sa ti páči na hodoch?“ spýtal sa ma deduško.

„Hojdačky,“ povedal som, keď som zliezal z hojdačky.

„Urobím ti takú v záhrade a budeš mať hody celý rok.“

Potešil som sa. Nehojdám sa stále, lebo musím chodiť do škôlky aj všeličo robiť. Ale každý deň aspoň na chvíľu idem do záhrady.

2. Otázky na porozumenie textu

Úloha pre žiaka: *Odpovedz na otázky. Ak nevieš, odpoveď hľadaj v texte.*

- a) Aké postavy vystupovali v príbehu?
- b) Ako prebiehajú hody na dedine?
- c) Čo sa Rudkovi páčilo na hodoch?
- d) Čo vyrobil deduško Rudkovi?
- e) Ako môže vyzerat' Rudkov celý deň?
- f) Porozprávaj o svojich činnostiach, ktoré robíš počas dňa.

3. Vizuálne členenie (diferenciácia figúry a pozadia)

Úloha pre žiaka: *Rudko sa veľmi rád hrá počas dňa na malého pátrača. Dnes dostal za úlohu vylúštiť všetky slabiky **di**. Tvojou úlohou je zakrúžkovať všetky slabiky **di**, ktoré sú ukryté v tabuľke.*

mmnkjdhfdimghgjhghjdjhzhdfjfdiksjsdimdndinvvhiindjdgssbndidnvnvhsndkshfgdhjdjhg difjfhdinjvhvgybdiaghjdjfhdfhdismnmnmngfdibshsgsmbihdgccmbindhsfdadimfcdfdgdsinhj dhdiahgsdhdincvcjhfbihdhfgdijhfdjdi alljhgfdsfvjfdierwtwiriprogcvcvxcvbsidshjfdkbighasdj fkdi trzuiodihghjdihjkdiertzudibnmbifghjkbifghjpighjkdighjkipixfcgvhbjdidghdijkhgvcxdikjh gcvbnmpixfcghjbidfghjdiwertidfghjdifghjkdifghdiacvxxvdinjcjcbdikljpgdighjdihjkjsdjkdi h kdiqwerdighjkipiertzdidfghjbighjkdighjdilkjhdipoiuztdighjklbipoasdi jkbiasdfdiqwerdighuid ikkkj hdi
--

¹¹ ČIŽMAROVIČ, Š., KALNÁ, V., 1988, s. 26.

4. Vizuálna diferenciácia

Úloha pre žiaka: Podľa tejto značky zistíš, na akom kolotoči sa vozil Rudko. Tvojou úlohou je:

- hľadať túto značku v tabuľke vpravo;
- určiť poradie okienka, v ktorom sa táto značka nachádza;
- nájsť písmeno v tabuľke vľavo podľa zisteného poradia;
- zapísať písmeno do riadka; týmto spôsobom vylúštiš celý názov kolotoča.

H	A	U	I	T	S
O	D	X	R	N	G
W	Ó	Y	L	P	M

5. Vizuálna diferenciácia

Úloha pre žiaka: Pomocou slniečka odkryješ meno autora, ktorý napísal tento príbeh. Tvojou úlohou je:

- sledovať slniečko v tabuľke vpravo;
- určiť poradie okienka, v ktorom sa táto značka nachádza;
- nájsť písmeno v tabuľke vľavo podľa zisteného poradia;
- zapísať písmeno do riadka; týmto spôsobom vylúštiš meno autora.

W	E	Ď	L	P	U
O	R	U	F	Í	C
X	S	A	M	K	T
S	D	Č	U	V	K
O	Q	X	V	V	P
G	I	Á	H	L	Y

6. Schéma tela

Úloha pre žiaka: *Budem ti teraz niečo predvádzať. Napodobňuj ma úplne presne.*

Metodické pokyny pre učiteľa: Posad'te sa vedľa žiaka tak, aby ste sa obidvaja pozerali rovnakým smerom, ale vzájomne sa dobre videli. Na pravú ruku si dajte gumičku (stužku, a pod.) a rovnako označte aj pravú ruku žiaka. Položte obidve ruky na kolená. Žiak po vás zopakuje. Ak to žiak urobí správne, povedzte mu „dobre“ na súhlas. Ak to žiak neurobí správne, vyzvite ho, aby si vás ešte raz prezrel. Opakujte výzvu dovtedy, pokiaľ to žiak neurobí správne. Cvičte pozície popísané nižšie. Vymyslite si sami podobné pozície, ale dávajte pozor, aby vaše ruky nekrížili stred tela.¹²

Cvičte nasledujúce pozície so žiakom:

- pravú ruku na pravé koleno a ľavú ruku na ľavé rameno,
- pravú ruku na ústa a ľavú ruku na ľavé ucho,
- pravú ruku na pravé rameno a ľavú ruku na ľavé oko,
- pravú ruku na pravý bok a ľavú ruku na ľavé oko

7. Auditívna diferenciácia reči

Úloha pre žiaka: *Budem ti hovoriť stále dve slová. Ak si budeš myslieť, že slová sú rovnaké, zakrúžkuješ jedno auto. Ak si budeš myslieť, že slová nie sú rovnaké, neurobíš nič.*

Metodické pokyny pre učiteľa: K cvičeniu potrebujete pracovný list s autíčkami (príloha G). Povedzte žiakovi vždy nasledujúce dvojice slov. Pokiaľ si myslí, že sú obidve slová rovnaké, môže zakrúžkovať jedno auto. Ak si myslí, že sú obidve slová rôzne, nekrúžkuje nič. Pokiaľ žiak roztriedi správne dvojice slov, na konci cvičenia bude mať zakrúžkované všetky autá. Neopravujte žiaka, ak urobí chybu. Žiak zistí chybu sám, keď nebude môcť krúžkovať ďalšie autá. To znamená, keď žiak urobí chybu, bude mu chýbať auto, ktoré by zakrúžkoval. Žiak má šesť pokusov. Ak žiak úlohu zvláda, môžete mu pri jednotlivých pokusoch striedať zadanie, t.j. bude krúžkovať auto, ak slová budú rovnaké alebo bude krúžkovať autá, ak slová budú rôzne.

blimado – bimado, makrilu – makilu, drujozi – drujozi, tinupla – tinupa,
trisale – tisale, husloma – huloma, vanteku – vanteku, berpiha – berpiha,
lasnerki – lasnerku, fulirze – fulirze, dopremi – dopemi, mendopa – menopa,

¹² SINDELAROVÁ, B., 1998, *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Priestorová orientácia 1*, cv. 19, s. 10.

kinostu – kinostu, pazonti – pazonti, mestruni – mestruni, tamirle – tamirle,
planici – planici, nestirku – nastikru, bleoupe – belmoupe, kramilo – kramilo.

8. Zhodnotenie.

Úloha pre žiaka: *Povedz, čo sa ti darilo a čo sa ti nedarilo z úloh, ktoré sme dnes robili.*

5. V. Kalná: Zvončekový obchod

1. Úloha pre žiaka: Prečítaj si tento príbeh.¹³

Boli ste už v takom obchode, čo má zvonček pri dverách? Že nie? Takýchto obchodov je dnes už málo.

Opýtajte sa starých rodičov, ako vyzeral taký obchod! Otvorili sa dvere a zvonček zacinkal. Za pultom stál obchodník. Odd'aleka vás pozdravil a opýtal sa, čo si želáte.

V obchode bolo vecí! A tých vôní! Majorán, údenáče, zavináče, škorica, petrolej, pelendrek, turecký med i zázvor. Kto by si na všetky vône spomenul?

Len kupujúcich bolo málo.

Deti, viete prečo?

2. Otázky na porozumenie textu

Úloha pre žiaka: *Odpovedz na otázky. Ak nevieš, odpoveď hľadaj v texte.*

- Kto rozpráva príbeh, ktorý sme čítali?
- Opíš, ako vyzeral zvončekový obchod.
- Čo sme mohli kúpiť v tomto obchode?
- Vysvetli, prečo bolo niekedy v obchode málo kupujúcich.

3. Vizuálne členenie (diferenciácia figúry a pozadia)

Úloha pre žiaka: *Nadpis obchodu sa zatúlal medzi všetkými písmenami. Tvojou úlohou je zakrúžkovať všetky slová **obchod**, ktoré sú ukryté v tabuľke.*

m n f j a g d u g e h f u n j h d k a h g b o b c h o d a s d h g f j a s g d f h g d o b c h o d y k j x d f h u i a s h i s h d f m n m n m o b c h o d d j f h s j k d f h g o b c h o d a l s d f a i g g h a i l o b c h o d a l i u f h g u h i h s f d s k d n f h s ô h f i o a e r i h g o b c h o d a s d g b d j f k s f g s j f j s j ô s f k g s h d o b c h o d m n m n o b c h o d j s h d j k s h k j f h s d j k h f o b c h o d a j s h d k f h a k h f a h l d f j o b c h o d a k j s d h a h d h f j k a h l o b c h o d a d b f j h a s d f a d s j d h f j d h f j d h f j d h f w o b c h o d p o i i u z t t r r c
--

¹³ ČIŽMAROVIČ, Š., KALNÁ, V., 1988, s. 29.

4. Vizuálna diferenciácia

Úloha pre žiaka: Podľa tejto značky zistíš, čo si si mohol kúpiť v zvončekovom obchode.

Tvojou úlohou je:

- hľadať túto značku v tabuľke vpravo;
- určiť poradie okienka, v ktorom sa táto značka nachádza;
- nájsť písmeno v tabuľke vľavo podľa zisteného poradia;
- zapísať písmeno do riadka; týmto spôsobom vylúštiš, čo si si mohol kúpiť v obchode.

U	A	U	D	T	E
O	D	N	R	Á	G
W	Ó	Y	Č	P	E

5. Auditívna diferenciácia

Úloha pre žiaka: Pozorne počúvaj skloňovanie slov, o ktorých sme sa dnes dočítali v príbehu. Ak budeš počuť iné slovo, povedz: STOP. Riad' sa podľa prvého slova, ktoré budeš počuť.

Metodické pokyny pre učiteľa: Postupne čítajte jednotlivé slová. Uistite sa, či žiak porozumel pokynom a vie, aké slovo skloňujete. Ak urobí chybu, požiadajte ho, aby sa opravil.

- zvonček, bez zvončeka, k zvončeku, zvonica, o zvonici, so zvončekom
- škorica, opica, škorici, škorice, o škorici, so škorickou, opicou, panvicou
- med, s medom, med'ou, o mede, medy, medi, metly, s medmi, pred medom
- zázvor, bez zázvoru, zatvor, zázvory, zázvor, zatvorí, so zázvorom, zatvorený

6. Schéma tela

Úloha pre žiaka: Budem ti teraz niečo predvádzať. Napodobňuj ma úplne presne.

Metodické pokyny pre učiteľa: Posad'te sa vedľa žiaka tak, aby ste sa obidvaja pozerali rovnakým smerom, ale vzájomne sa dobre videli. Teraz pracujete bez označenia rúk. Položte obidve ruky na kolená. Žiak po vás zopakuje. Ak to žiak urobí správne, povedzte mu „dobré“ na súhlas. Ak to žiak neurobí správne, vyzvite ho, aby si vás ešte raz prezrel. Opakujte výzvu

tak dlho, pokiaľ to žiak neurobí správne. Cvičte pozície popísané nižšie. Vymyslite si sami podobné pozície, ale dávajte pozor, aby vaše ruky krížili stred tela.¹⁴

Cvičte nasledujúce pozície so žiakom:

- pravú ruku na ľavé ucho a ľavú ruku na pravé rameno,
- pravú ruku na ľavé oko a ľavú ruku na pravé rameno,
- pravú ruku na ľavé koleno a ľavú ruku na pravý lakeť,
- pravú ruku na ľavé koleno a ľavú ruku na pravé oko.

7. Auditívna diferenciácia reči

Úloha pre žiaka: *Budem ti hovoriť stále dve slová. Ak si budeš myslieť, že slová sú rovnaké, vyfarbiš okienko. Ak si budeš myslieť, že slová nie sú rovnaké, okienko necháš prázdne.*

Metodické pokyny pre učiteľa: K cvičeniu potrebujete pracovný list s okienkami (príloha H). Povedzte žiakovi vždy nasledujúce dvojice slov. Pokiaľ si myslí, že sú obidve slová rovnaké, môže vyfarbiť jedno okienko. Ak si myslí, že sú obidve slová rôzne, okienko nechá prázdne. Pokiaľ žiak roztriedi správne dvojice slov, na konci cvičenia bude na konci riadka s okienkami. Neopravujte žiaka, ak urobí chybu. Žiak zistí chybu sám, keď nebude môcť vyfarbovať okienka alebo sa mu okienka zvýšia. Žiak má päť pokusov.

jusine – jusine, vezynu – vezynu, mesibu – mezibu, sizuda – sizuda, pisusa – pizusa,
bezilu – besilu, nesibo – nezibo, resune – resune, lysrusa – lyzrusa, dezino – desino,
vououle – vosoule, mezoli – mezoli, louzide – louzide, zezulo – zezulo, basose – basose,
pisatro – pisatro, lisoto – lizoto, musita – musita, lozepo- losepu, tozida – tozida.

8. Zhodnotenie.

Úloha pre žiaka: *Povedz, čo sa ti darilo a čo sa ti nedarilo z úloh, ktoré sme dnes robili.*

¹⁴ SINDELAROVÁ, B., 1998. *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Priestorová orientácia 1*, cv. 25, s. 11.

6. M. Ďuričková: Gaštanko na výlete

1. Úloha pre žiaka: *Prečítaj si tento príbeh.*¹⁵

Horní susedovci majú psíka Gaštanka a ten je s Jankom veľký kamarát.

„Ideme do susednej dediny. Gaštanko môže ísť s nami!“ vzali sme ho do auta a on sa veľmi radoval.

Prišli sme do susednej dediny a Gaštanko vybehol z auta celý natešený. Ale veľmi sa zarazil. „Aký neznámy svet! Cudzie domy, cudzie stromy, cudzie vône.“ Zaskočil Gaštanko a pritisol sa k Jankovým nohám.

Keď sme sa potom vrátili a psík znova zočil svoj dom, svoj dvor, svoju záhradu, od radosti vyskočil.

2. Otázky na porozumenie textu

Úloha pre žiaka: *Odpovedz na otázky. Ak nevieš, odpoveď hľadaj v texte.*

- a) Aké postavy vystupovali v príbehu?
- b) Kde sa vybral Janko s Gaštankom na výlet?
- c) Ako sa správal Gaštanko, keď prišli do susednej dediny?
- d) Porozprávaj, ako sa cítiš, keď prídeš na neznáme miesto.

3. Vizuálne členenie (diferenciácia figúry a pozadia)

Úloha pre žiaka: *Psík Gaštanko sa veľmi rád túla po svojej záhrade plnej stromov. Tvojou úlohou je zakrúžkovať všetky slová **strom**, ktoré sú ukryté v tabuľke.*

shgfajkgflhfstromnbxcnstrojkhfsdkhfstromjôgpifoashfhgdjgdkstromhdfstrofgshfjkhjstro mjdghlkhfhgshldstromjkd fhgsilfriulstromsdjfhgsljdfhgôsdgijkcvnbmcmnbnnkstromskdjfstr khfgiozuihstromsjghsuivxjqwenbvnstromjhgsjkd hfsdôfjkhgkôjhstromjkssdfhgklshgfhxmnv mxxjhjhsfstromopjhjdfhkstromshfgshldfhgjlstromsdjkhghldfjbnnbvhsbdbvjfvjpo

¹⁵ ČIŽMAROVIČ, Š., KALNÁ, V. 1988, s. 30.

4. Vizuálna diferenciácia

Úloha pre žiaka: Zakrúžkuj obrázok, ktorý je otočený do inej strany ako v prvom rade.

5. Auditívne členenie (diferenciácia figúry a pozadia)

Úloha pre žiaka:

- Počúvaj príbeh.
- Vždy, keď započuješ slovo **jablko**, preškrtni v riadku jedno jablko.
- Keď nevynecháš v príbehu žiadne slovo **jablko**, na konci príbehu budú všetky jablká preškrtnuté.

Metodické pokyny pre učiteľa: Žiak má z nasledujúceho príbehu zachytiť slovo JABLKO. Dajte žiakovi list, na ktorom sú v radoch nakreslené jablká (príloha I). Vždy, keď žiak započuje slovo jablko, má jeden obrázok preškrtnúť. Keď žiak slovo prepočuje, neopravujte ho. Zistí to sám na konci príbehu tak, že mu ostane obrázok. Ale ak žiak preškrtnie jablko, keď ste slovo jablko nevyslovili, opravte ho.

JABLKO

Janko uvidel posledné JABLKO. Priniesol si prázdny zavárací pohár od uhoriek, aby naň vyliezol. Pretože sa musel držať oboma rukami pevne vetvy, nemohol JABLKO utrhnúť. Naraz sa hojdaľ bezmocne na vetve, pretože sa pohár prevrátil. Našťastie išla práve okolo Zuzka. Rýchlo priskočila, vzala pohár a postavila ho pod Jankove nohy. Janko zároveň s JABLKOM padol zo stromu. Zuzka to stihla. Janko pristál na pohári od uhoriek, JABLKO spadlo na zem. Našťastie sa Janko rozdelil o JABLKO so Zuzkou.¹⁶

6. Schéma tela

Úloha pre žiaka: *Budem ti teraz niečo predvádzať. Napodobňuj ma úplne presne.*

Metodické pokyny pre učiteľa: Posad'te sa vedľa žiaka tak, aby ste sa obidvaja pozerali rovnakým smerom, ale vzájomne sa dobre videli. Teraz pracujete bez označenia rúk. Položte obidve ruky na kolená. Žiak po vás zopakuje. Ak to žiak urobí správne, povedzte mu „dobré“ na súhlas. Ak to žiak neurobí správne, vyzvite ho, aby si vás ešte raz prezrel. Opakujte výzvu tak dlho, pokiaľ to žiak neurobí správne. Cvičte pozície popísané nižšie. Vymyslite si sami podobné pozície, ale dávajte pozor, aby vaše ruky krížili stred tela.¹⁷

Cvičte nasledujúce pozície so žiakom:

- pravú ruku na ľavé ucho a ľavú ruku na pravé rameno,
- pravú ruku na ľavé oko a ľavú ruku na pravé rameno,
- pravú ruku na ľavé koleno a ľavú ruku na pravý lakeť,
- pravú ruku na ľavé koleno a ľavú ruku na pravé oko.

7. Auditívna diferenciacia reči

Úloha pre žiaka: *Budem ti hovoriť stále dve slová. Ak si budeš myslieť, že slová sú rovnaké, vyfarbiš okienko. Ak si budeš myslieť, že slová nie sú rovnaké, okienko necháš prázdne.*

Metodické pokyny pre učiteľa: K cvičeniu potrebujete pracovný list s okienkami (príloha H). Povedzte žiakovi vždy nasledujúce dvojice slov. Pokiaľ si myslí, že sú obidve slová rovnaké, môže vyfarbiť jedno okienko. Ak si myslí, že sú obidve slová rôzne, okienko nechá prázdne. Pokiaľ žiak roztriedi správne dvojice slov, na konci cvičenia bude na konci riadka s

¹⁶ SINDELAROVÁ, B., 1998, *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Auditívne členenie 2 (diferenciacia figúry a pozadia)*, cv. 12, s. 10.

¹⁷ SINDELAROVÁ, B., 1998, *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Priestorová orientácia 1*, cv. 26, s. 12.

okienkami. Neopravujte žiaka, ak urobí chybu. Žiak zistí chybu sám, keď nebude môcť vyfarbovať okienka alebo sa mu okienka zvýšia. Žiak má päť pokusov.

mebeli – mepeli, dopizy – dopizy, prebuko – prapuko, libosu – liposu, depruso – depruso, kropisu – krobisu, trebaky – trebaky, sopizo – sobizo, libesa – lipesa, vepilo – vepilo, mebory – mebory, dreposa – dreposa, tripule – tripule, trepuny – trebuny, mubaky – mubaky, typele – typele, doubeky – doupeky, zibemo – zibemo, tepuvi – tepuvi, tebluva – tepluva.¹⁸

8. Zhodnotenie.

Úloha pre žiaka: *Povedz, čo sa ti darilo a čo sa ti nedarilo z úloh, ktoré sme dnes robili.*

¹⁸ SINDELAROVÁ, B., 1998, *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Auditívne diferenciácia reči 1*, cv. 13, s. 38.

7. I. Čierny: Ako sa dobieha slniečko

1. Úloha pre žiaka: *Prečítaj si tento príbeh.*¹⁹

Mama po druhý raz volá na prváčku Marienku: „Vstávať, už je čas!“

„Ešte nie je slnko,“ povie dievčatko do podhlavníka.

„Vstaň a uvidíš! Už dávno svieti ľuďom, psíkom, mačkám, sliepočkám. Chceš, aby tvoja aktovka išla do školy sama?“ vraví mama.

Dievčatku viac netreba. Hneď vyskočí z postele na rovné nohy a beží k obloku:

„Naozaj, slniečko už vidno! Aj Dunčo, Micka a sliepočky sú hore. Kde si svetřík, sukňa, topánočky, aktovka? Rýchlo! Musím dobehnúť psíka, mačku, sliepočky – aj slniečko!“

2. Otázky na porozumenie textu

Úloha pre žiaka: *Odpovedz na otázky. Ak nevieš, odpoved' hľadaj v texte.*

- a) Aké postavy vystupovali v príbehu?
- b) Prečo volala mamka na Marienku?
- c) Ako sa volal Marienkin psík a mačka?
- d) Čo si obliekla Marienka do školy?
- e) Porozprávaj, čo robíš ty, keď ráno vstávaš do školy.

3. Vizuálna diferenciacia

Úloha pre žiaka:

- a) *V tabuľke vidíš dva stĺpce.*
- b) *Do stĺpca na ľavej strane si ku každému slovu napíš jedno číslo od 1 po 8.*
- c) *Potom ku každému slovu, ku ktorému si napísal číslo, hľadaj dvojicu v stĺpci na pravej strane.*

Metodické pokyny pre učiteľa: V tabuľke vidíte nezmyselné slová. Každé nezmyselné slovo sa objavuje dvakrát. Úlohou žiaka je vyhľadať, ktoré dve nezmyselné slová sú úplne rovnaké. Rovnaké slová označí rovnakým číslom. Vysvetlite žiakovi úlohu a nechajte ho v pokoji pracovať. Venujte mu však stále pozornosť.²⁰

¹⁹ ČIŽMAROVIČ, Š., KALNÁ, V., 1988, s. 33.

²⁰ SINDELAROVÁ, B., 1998, *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Vizuálna diferenciacia 3*, s. 21.

1	nerum	nehun	
	henum	nenum	
	nehun	hemum	
	henun	nemuh	
	nemuh	nemur	
	nenum	nerum	
	hemum	henum	
	nemur	henun	

4. Vizuálna diferenciácia a priestorová orientácia

Úloha pre žiaka: Iba šípka otočená priamo do pravej strany ti odhalí priezvisko autora, ktorý napísal tento príbeh. Tvojou úlohou je:

- hladať šípku otočenú priamo do pravej strany v tabuľke vpravo;
- určiť poradie okienka, v ktorom sa táto šípka nachádza;
- nájsť písmeno v tabuľke vľavo podľa zisteného poradia;
- zapísať písmeno do riadka; týmto spôsobom vylúštiš meno autora.

U	Č	U	D	T	I
O	E	N	R	R	G
N	Ó	Y	Č	P	E

↑	→	↗	↖	←	→
↖	→	↑	↖	→	←
→	↗	→	←	↖	↗

5. Auditívna diferenciácia reči

Úloha pre žiaka:

- Budem ti hovoriť slová, v ktorých budeš počuť **dlhé á** alebo **krátke a**.
- Ak budeš počuť v slove **dlhé á**, zakrúžkuj jedno slniečko v riadku.
- Ak budeš počuť v slove **krátke a**, slniečko nekrúžkuj, ale posuň sa na ďalšie slniečko.

Metodické pokyny pre učiteľa: Dajte žiakovi pracovný list so slniečkami (príloha J). Hovorte žiakovi slová, pričom krátke a dlhé samohlásky výrazne vyslovujte. Pokiaľ žiak roztriedi správne slová, na konci cvičenia bude na konci riadka so slniečkami. Neopravujte žiaka, ak urobí chybu. Žiak zistí chybu sám, keď nebude môcť krúžkovať slniečka alebo sa mu slniečka zvýšia. Žiak má päť pokusov.

páv, jar, mravec, hlad, masť, rám, kapor, plátok, mráz, tvár, dážď, studňa, kláštor, školák, starec, krajec, vrabec, plavčík, plaz, koláč, plašiť, spevák, pravopis, zlatník, trávnik, štetina, prídavok, rádio, chlapec, váha, pohár, skupina, blázon, mláďa, mlynár, statok, klepať, slimák, vidlička, starosť

6. Priestorová orientácia

Úloha pre žiaka: *Toto je plán cesty pomocou, ktorého sa dostaneš do školy, čiže do cieľa. Cesta do školy však nie je ľahká. Číhajú na teba jamy, do ktorých môžeš spadnúť (tmavé okienka na pláne). Tvojou úlohou je zadávať pokyny ako napr.: **2 kroky v pravo, 1 krok vľavo, 3 kroky hore, 4 kroky dole.** Pohybovať sa môžeš len po bielych okienkach na pláne.*

Metodické pokyny pre učiteľa: Zoberte si hracie pole (príloha K). Každé hracie pole má okienko so štartom a cieľom. Na okienko štart postavte hracieho panáčka. Úlohou žiaka je postupovať po hracom poli tak, aby sa dostal do cieľa. Pohybovať sa môže len po bielych okienkach a to tak, že bude zadávať pokyny napr.: **2 kroky v pravo, 1 krok vľavo, 3 kroky hore, 4 kroky dole.** Ak vás žiak zavedie do jamy (tmavé okienko), musíte sa znovu vrátiť na štart.²¹

7. Zhodnotenie.

Úloha pre žiaka: *Povedz, čo sa ti darilo a čo sa ti nedarilo z úloh, ktoré sme dnes robili.*

²¹ SINDELAROVÁ, B., 1998, *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Priestorová orientácia 1*, cv. 32, s. 13.

8. M. Ďuríčková: Čia je to mačka?

1. Úloha pre žiaka: *Prečítaj si tento príbeh.*²²

„Kdesi je tu mačka,“ povedala Dada.

Hľadali očami po dvore, ale nič nenašli.

„Kdesi je tu mačka,“ zopakoval Janko.

V tom škrabot na skle. Kdesi tam hore to škrabotalo. Odomkli dvere a mačka vybehla.

„Chytro jej nalejte mlieka. Ved' tá tu bola zamknutá od nedele,“ povedala Dada.

Mačka pila, až tak chlipotalo. A keď sa napila, dala sa pohladkať aj potiahnuť za chvost. Odvtedy chodí k nám na mlieko každú sobotu a nedeľu. A cez týždeň istotne chytá myši.

2. Otázky na porozumenie textu

Úloha pre žiaka: *Odpovedz na otázky. Ak nevieš, odpoveď hľadaj v texte.*

- Aké postavy vystupovali v príbehu?
- Čo počuli Dada a Janko škrabotať?
- Od kedy bola mačka zamknutá za dverami?
- Ako sa Dada a Janko postarali o mačku?
- Porozprávaj, ako sa staráš o domáce zvieratá.

3. Vizuálna diferenciacia

Úloha pre žiaka:

- V tabuľke vidíš dva stĺpce.
- Do stĺpca na ľavej strane si ku každému slovu napíš jedno číslo od 1 po 8.
- Potom ku každému slovu, ku ktorému si napísal číslo, hľadaj dvojicu v stĺpci na pravej strane.

Metodické pokyny pre učiteľa: V tabuľke vidíte nezmyselné slová. Každé nezmyselné slovo sa objavuje dvakrát. Úlohou žiaka je vyhľadať, ktoré dve nezmyselné slová sú úplne rovnaké. Rovnaké slová má označiť rovnakým číslom. Vysvetlite žiakovi úlohu a nechajte ho v pokoji pracovať. Venujte mu však stále pozornosť.²³

²² ČIŽMAROVIČ, Š., KALNÁ, V., 1988, s. 35.

²³ SINDELAROVÁ, B., 1998. *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Vizuálna diferenciacia 3*, s. 22.

1	jilemi	jijemi	
	jileni	lijemi	
	jelemi	jilemi	
	lemeji	jileni	
	lilemi	jelime	
	jijemi	lilemi	
	jelime	lemeji	
	lijemi	jelemi	

4. Vizuálna diferenciácia a priestorová orientácia

Úloha pre žiaka: Iba šípka otočená priamo do ľavej strany ti odhalí meno, ktoré dali Dada a Janko ich mačke. Tvojou úlohou je:

- hladať šípku otočenú priamo do ľavej strany v tabuľke vpravo;
- určiť poradie okienka, v ktorom sa táto šípka nachádza;
- nájsť písmeno v tabuľke vľavo podľa zisteného poradia;
- zapísať písmeno do riadka; týmto spôsobom vylúštiš meno mačky.

U	Č	U	D	L	I
O	E	N	R	R	Í
Z	Ó	Y	A	P	E

↑	→	↗	↖	←	→
↖	→	↑	↖	→	←
←	↗	→	←	↖	↗

5. Auditívna diferenciácia reči

Úloha pre žiaka:

- Budem ti hovoriť slová, v ktorých budeš počuť **dlhé é** alebo **krátke e**.
- Ak budeš počuť v slove **dlhé é**, zakrúžkuj jedno slniečko v riadku.
- Ak v slove budeš počuť **krátke e**, slniečko nekrúžkuj a posuň sa na ďalšie slniečko.

Metodické pokyny pre učiteľa: Dajte žiakovi list so slniečkami (príloha J). Hovorte žiakovi slová, pričom krátke a dlhé samohlásky výrazne vyslovujte. Pokiaľ žiak roztriedi správne slová, na konci cvičenia bude na konci riadka so slniečkami. Neopravujte žiaka, ak urobí chybu. Žiak zistí chybu sám, keď nebude môcť krúžkovať slniečka alebo sa mu slniečka zvýšia. Žiak má päť pokusov.

deň, éra, zem, gén, aféra, lego, kapela, minule, vstupné, nohavica, oblé, teplo, rebrík, nepokoj, helma, černoch, légia, gél, nutné, malér, streda, d'aleko, perina, dečko, Nigéria, kazeta, zámer, kamera, masér, sedadlo, palec, slnečník, zlé, ekzém, mandle, prsteň, orech, náhrdelník, vesta²⁴

6. Priestorová orientácia

Úloha pre žiaka: *Toto je plán cesty, pomocou ktorého zistíš, ako prišla mačka k Danke a Jankovi, čiže do cieľa. Cestu nemala ľahkú. Číhali na ňu jamy, do ktorých mohla spadnúť (tmavé okienka na pláne). Tvojou úlohou je prejsť po ceste, ktorou šla mačka. Môžeš zadávať len pokyny ako napr.: **2 kroky v pravo, 1 krok vľavo, 3 kroky hore, 4 kroky dole.** Pohybovať sa môžeš len po bielych okienkach po pláne.*

Metodické pokyny pre učiteľa: Zoberte si hracie pole (príloha K). Každé hracie pole má okienko so štartom a cieľom. Na okienko štart postavte hracieho panáčka. Úlohou žiaka je postupovať po hracom poli tak, aby sa dostal do cieľa. Pohybovať sa môžu len po bielych okienkach a to tak, že bude zadávať pokyny napr.: **2 kroky v pravo, 1 krok vľavo, 3 kroky hore, 4 kroky dole.** Ak vás žiak zavedie do jamy (tmavé okienko), musíte sa znovu vrátiť na štart.²⁵

7. Auditívna pamäť

Úloha pre žiaka:

- a) *Poviem ti tri slová, ktoré si pamätaj – **slnko, zvon, jablko.***
- b) *Ak budeš počuť niektoré z týchto troch slov, tleskni.*
- c) *Ak nebudeš počuť niektoré z týchto troch slov, nerob nič.*

Metodické pokyny pre učiteľa: Povedzte žiakovi tri slová, ktoré si má dobre zapamätať: **slnko, zvon, jablko.** Žiak má ku každému slovu povedať, či ide o niektoré z troch slov, ktoré ste mu predtým hovorili alebo nie. Slová úmyselne nezdôrazňujte.

boky, okno, sako, SLNKO, stôl, mačka, záhrada, kôň, taška, JABLKO, vták, hora, dom, medveď, kvetina, nožnice, ZVON, kniha, auto, váza, stolička, vidlička, SLNKO, ZVON, mačka, hruška, JABLKO, slon, SLNKO, pohár²⁶

²⁴ SINDELAROVÁ, B., 1998, *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Auditívna diferenciacia reči 3*, cv. 12, s. 12.

²⁵ SINDELAROVÁ, B., 1998, *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Priestorová orientácia 1*, cv. 32, s. 13.

²⁶ SINDELAROVÁ, B., 1998, *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Auditívna pamäť 1*, cv. 1, s. 5.

8. Zhodnotenie.

Úloha pre žiaka: *Povedz, čo sa ti darilo a čo sa ti nedarilo z úloh, ktoré sme dnes robili.*

9. V. Kalná: Súrodenci

1. Úloha pre žiaka: *Prečítaj si tento príbeh.*²⁷

Mamička mala schôdzu. Miška poslala do škôlky pre sestru, malú Julku. Miško je už tretíak. Môže sa raz o sestru postarať.

Keď boli tri hodiny popoludní, Miško išiel. Zazvonil pri dverách. Pani učiteľka v škôlke ho poznala. Ved' aj on tam kedysi chodil. Julku musel prezliecť. Potom sa pozdravili a odišli.

Po ceste mu nechcela dať ruku.

„Čo si vlastne myslíš? Dnes ma musíš poslúchať! Ja tu zastupujem mamičku!“

Julka sa umúdrila. Domov prišli ako tí najlepšie kamaráti.

2. Otázky na porozumenie textu

Úloha pre žiaka: *Odpovedz na otázky. Ak nevieš, odpoved' hľadaj v texte.*

- Aké postavy vystupovali v príbehu?
- Prečo išiel Miško po sestričku do škôlky?
- O ktorej hodine sa vybral Miško po sestričku do škôlky?
- Ako sa postaral Miško o sestričku, keď prišiel do škôlky?
- Porozprávaj, ako pomáhaš svojim rodičom.

3. Vizuálna diferenciacia

Úloha pre žiaka:

- V tabuľke vidíš dva stĺpce.
- Do stĺpca na ľavej strane si ku každému slovu napíš jedno číslo od 1 po 6.
- Potom ku každému slovu, ku ktorému si napísal číslo, hľadaj dvojicu v stĺpci na pravej strane.

Metodické pokyny pre učiteľa: V tabuľke vidíte nezmyselné slová. Každé nezmyselné slovo sa objavuje dvakrát. Úlohou žiaka je vyhľadať, ktoré dve nezmyselné slová sú úplne

²⁷ ČIŽMAROVIČ, Š., KALNÁ, V., 1988, s. 45.

rovnaké. Rovnaké slová má označiť rovnakým číslom. Vysvetlite žiakovi úlohu a nechajte ho v pokoji pracovať. Venujte mu však stále pozornosť.²⁸

1	eloba	elaba	
	elaba	labole	
	ellala	lalola	
	balobo	eloba	
	labole	balobo	
	lalola	ellala	

4. Vizuálna diferenciácia a priestorová orientácia

Úloha pre žiaka: Iba jeden typ písma ti prezradí, čím môžeš pomôcť mamičke v domácnosti.

Tvojou úlohou je:

- nájsť typ písma, ktorý je odlišný;
- hladať v smere zľava doprava jednotlivé písmená;
- zapísať písmená do daného riadka.

U K F J K F S P K J G F R B J Q F A X T V H Z A Q W D Ť
m j k l U m n j M m n g Y j u Ť h p o i R k j I j j A m n b g j D
NO NA D F Á PL U K U Z T R W Ú O I P E W I C V Ť I W

4. Auditívna diferenciácia reči

Úloha pre žiaka:

- Budem ti hovoriť slová, v ktorých budeš počuť **dlhé í** alebo **krátke i**.
- Ak budeš počuť v slove **dlhé í**, zakrúžkuj jedného chlapčeka Miška v riadku.
- Ak budeš počuť v slove **krátke i**, chlapčeka Miška nekrúžkuj, ale posuň sa na ďalšieho chlapčeka Miška.

Metodické pokyny pre učiteľa: Dajte žiakovi pracovný list s chlapcami (príloha L). Hovorte žiakovi slová, pričom krátke a dlhé samohlásky výrazne vyslovujte. Pokiaľ žiak roztriedi slová správne, na konci cvičenia bude na konci riadka s postavičkami. Neopravujte žiaka, ak urobí chybu. Žiak zistí chybu sám, keď nebude môcť krúžkovať chlapčeka Miška alebo sa mu postavičky zvýšia. Žiak má tri pokusy.

²⁸ SINDELAROVÁ, B., 1998, *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Vizuálna diferenciácia 3*, s. 25.

hríb, nit, mím, písať, šíp, čin, bič, palica, kamzík, kniha, klika, klíma, cvik, príbor, bábika, sídlisko, hliník, nadpis, píla, stíhačka²⁹

5. Priestorová orientácia

Úloha pre žiaka: *Toto je plán cesty, pomocou ktorého šli Miško s Julkou domov zo škôlky, čiže do cieľa. Cestu nemali ľahkú. Číhali na nich jamy, do ktorých mohli spadnúť (tmavé okienka na pláne). Tvojou úlohou je prejsť po ceste, ktorou išli súrodenci. Môžeš zadávať len pokyny ako napr.: **2 kroky v pravo, 1 krok vľavo, 3 kroky hore, 4 kroky dole**. Pohybovať sa môžeš len po bielych okienkach po pláne.*

Metodické pokyny pre učiteľa: Zoberte si hracie pole (príloha M). Každé hracie pole má okienko so štartom a cieľom. Na okienko štart postavte hracieho panáčka. Úlohou žiaka je postupovať po hracom poli tak, aby sa dostal do cieľa. Pohybovať sa môže len po bielych okienkach a to tak, že bude zadávať pokyny napr.: **2 kroky v pravo, 1 krok vľavo, 3 kroky hore, 4 kroky dole**. Ak vás žiak zavedie do jamy (tmavé okienko), musíte sa znovu vrátiť na štart.³⁰

6. Šikovné ušká

Úloha pre žiaka:

- a) *Poviem ti tri slová, ktoré si pamätaj – **behať, spievať, čítať**.*
- b) *Ak budeš počuť niektoré z týchto troch slov, tleskni.*
- c) *Ak nebudeš počuť niektoré z týchto troch slov, nerob nič.*

Metodické pokyny pre učiteľa: Povedzte žiakovi tri slová, ktoré si má dobre zapamätať: **behať, spievať, čítať**. Žiak má ku každému slovu povedať, či ide o niektoré z troch slov, ktoré ste mu predtým hovorili alebo nie. Slová úmyselne nezdôrazňujte.

chodiť, písať, SPIEVAŤ, plávať, hovoriť, pracovať, variť, učiť sa, sedieť, BEHAŤ, chytať, ísť, zametať, hrať, vidieť, skákať, klopať, vytierať, myslieť, strihať, ČÍTAŤ³¹

7. Zhodnotenie.

Úloha pre žiaka: *Povedz, čo sa ti darilo a čo sa ti nedarilo z úloh, ktoré sme dnes robili.*

²⁹ SINDELAROVÁ, B., 1998, *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Auditívna diferenciácia reči 3*, cv. 14, s. 12.

³⁰ SINDELAROVÁ, B., 1998, *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Priestorová orientácia 1*, cv. 32, s. 13.

³¹ SINDELAROVÁ, B., 1998, *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Auditívna pamäť 1*, cv. 4, s. 6.

10. V. Karasová: Ľudka

1. Úloha pre žiaka: *Prečítaj si tento príbeh.*³²

Ľudka sa vracala zo školy. Šla s ňou stará mama. Ľudka pobehovala a rozhadzovala rukami. Ale stará mama ledva kráčala. V jednej ruke niesla Ľudkin kabát a v druhej tašku s vecami, čo nakúpila.

Stretli dievčatko Natašu. Nataša pozdravila a spýtala sa:

„Ľudka, prečo ťa stará mama nevezme na ruky?“

„A či som maličká?“ urazila sa Ľudka.

„Nie si maličká, ale vidím, že si veľmi šetríš ruky. Nuž prečo by si si nešetrila aj nohy?“ povedala Nataša.

2. Otázky na porozumenie textu

Úloha pre žiaka: *Odpovedz na otázky. Ak nevieš, odpoveď hľadaj v texte.*

- Aké postavy vystupovali v príbehu?
- Odkiaľ sa vracala Ľudka so starou mamou?
- Opíš, ako šli Ľudka so starou mamou zo školy.
- Prečo povedala Nataša Ľudke, aby si šetrila aj nohy?
- Porozprávaj, ako pomáhaš svojim starým rodičom.

3. Zatúlané písmená

Úloha pre žiaka:

- V tabuľke vidíš slová napísané vpravo a vľavo.*
- V slovách vpravo chýba vždy jedno písmeno.*
- Doplň chýbajúce písmeno*³³

skutočne	-----	sku _ očne
zdržanlivosť	-----	zdrža _ livosť
nesplniteľný	-----	nesp _ nitel'ný
pomlčka	-----	po _ lčka
sesternica	-----	sester _ ica

³² ČIŽMAROVIČ, Š., KALNÁ, V., 1988, s. 49.

³³ SINDELAROVÁ, B., 1998. *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Vizualná diferenciacia 3*, s. 35.

mrazenica	-----	mra _ enica
prístrešok	-----	p _ ístrešoch
nepríjemnosť	-----	neprí _ emnosť

4. Vizuálna diferenciacia a priestorová orientácia

Úloha pre žiaka: *Iba jeden typ písma ti prezradí, čím môžeš pomôcť starej mame. Tvojou úlohou je:*

- nájsť typ písma, ktorý je odlišný;*
- hľadať v smere zľava doprava jednotlivé písmená;*
- zapísať písmená do daného riadka.*

N K A J K F S K K J Ú F P B J Q F I X V H Z N L Q W D Ť
u J K L U p N J M M N r Y J a Ť H P t I K J I a J A M N B G ť
O O D A D F N P I E S U Ť T R N Ú O Á P E K U C V P I W

5. Auditívna diferenciacia reči

Úloha pre žiaka:

- Budem ti hovoriť slová, v ktorých budeš počuť **dlhé ó** alebo **krátke o**.*
- Ak budeš počuť v slove **dlhé ó**, zakrúžkuj jeden peniaz v riadku.*
- Ak budeš počuť v slove **krátke o**, nerob nič.*

Metodické pokyny pre učiteľa: Dajte žiakovi pracovný list (príloha N). Hovorte žiakovi slová, pričom krátke a dlhé samohlásky výrazne vyslovujte. Pokiaľ žiak roztriedi slová správne, na konci cvičenia bude mať zakrúžkované všetky peniaze. Neopravujte žiaka, ak urobí chybu. Žiak zistí chybu sám, keď nebude môcť krúžkovať peniaze alebo sa mu peniaze zvýšia. Žiak má tri pokusy.

nos, vrkoč, rok, kód, koza, seno, balón, pór, pól, viečko, ponorka, počasie, komár, závora, próza, noviny, záloha, popol, socha, róba, zvon, blato, móda, príloha, gól, žralok, radosť, surovina, kopáč, žihadlo, óda, vernosť, tón³⁴

³⁴ SINDELAROVÁ, B., 1998. *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Auditívna diferenciacia reči 3*, cv. 16, s. 13.

6. Priestorová orientácia

Úloha pre žiaka: *Zahráme sa na staviteľov. Stavitelia musia presne podľa plánu postaviť stavbu. A teraz si to skúsime aj my. Tvojou úlohou je podľa daného plánu poukladať kocky.*

Metodické pokyny pre učiteľa: Položte sadu kociek pred žiaka a predložte mu prvý stavebný plán. Žiak sa má pokúsiť postaviť kocky podľa tohto plánu (príloha O) – potrebuje k tomu päť kociek. Ak mu to robí ťažkosť, môže najskôr kocky položiť na stavebný plán, potom kocky zobrať a vzorec postaviť len podľa plánu. Vzorce sa stavajú vždy len tak, že ležia na stole. Aj stavebný plán leží pred žiakom na stole. Ak sa žiak pokúša vzorec postaviť do výšky do priestoru, skoro zistí, že to nejde, pretože by kocky spadli. Ak žiak robí chyby, nechajte vzorec, ktorý postavil, ležať na stavebnom pláne a upozornite ho na miesta, na ktorých nakreslené línie nesúhlasia s okrajom kociek.³⁵

7. Auditívna pamäť

Úloha pre žiaka:

- a) *Poviem ti tri slová, ktoré si pamätaj – rýchly, veselý, silný.*
- b) *Ak budeš počuť niektoré z týchto troch slov, tleskni.*
- c) *Ak nebudeš počuť niektoré z týchto troch slov, nerob nič.*

Metodické pokyny pre učiteľa: Povedzte žiakovi tri slová, ktoré si má dobre zapamätať: **rýchly, veselý, silný**. Žiak má ku každému slovu povedať, či ide o niektoré z troch slov, ktoré ste mu predtým hovorili alebo nie. Slová úmyselne nezdôrazňujte.

veľký, dlhý, zelený, nový, zaujímavý, SILNÝ, hnedý, hlboký, horký, drahý, praktický, pekný, RÝCHLY, krátky, rozbitý, VESELÝ, vzrušujúci, široký, obitý, dobrý, biely.³⁶

8. Zhodnotenie.

Úloha pre žiaka: *Povedz, čo sa ti darilo a čo sa ti nedarilo z úloh, ktoré sme dnes robili.*

³⁵ SINDELAROVÁ, B., 1998. *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Priestorová orientácia 1*, cv. 21 – 30, s. 31 – 41.

³⁶ SINDELAROVÁ, B., 1998. *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Auditívna pamäť 1*, cv. 8, s. 7.

11. Kohút a líška (ľudová bájka)

1. Úloha pre žiaka: *Prečítaj si tento príbeh.*³⁷

Raz počula líška kikiríkať kohúta. Prišla k nemu a riekla: „Jaj, ako ty krásne spievaš!“ Kohút kikiríkal ešte viac.

Líška povedala: „Počula som, že vieš stáť na jednej nohe.“

Kohút hovoril: „Viem, pozri sa,“ a postavil sa na jednu nohu.

Líška volala: „To je pekné! To je krásne! A či by si vedel stáť na jednej nohe a zatvoriť obidve oči?“

„Akože by som nevedel,“ povedal kohút. Postavil sa na jednu nohu a zatvoril obidve oči. Líška kohúta chytila a odniesla.

2. Otázky na porozumenie textu

Úloha pre žiaka: *Odpovedz na otázky. Ak nevieš, odpoveď hľadaj v texte.*

- a) Aké postavy vystupovali v príbehu?
- b) Čo žiadala líška, aby kohút urobil?
- c) Aké ponaučenie vyplýva z tohto príbehu?
- d) Vysvetli, čo znamená, že kohút bol chválenkár.
- e) Vysvetli, čo znamená, že líška bola prefíkaná.

3. Vizuálna diferenciacia

Úloha pre žiaka:

- a) *V tabuľke vidíš napísané slová, ktoré nemajú zmysel.*
- b) *Horné slovo je napísané správne. V spodnom slove chýba jedno písmeno.*
- c) *Zapíš písmeno v spodnom slove tam, kde chýba.*³⁸

knastirnosť
kastirnosť

³⁷ ČIŽMAROVIČ, Š., KALNÁ, V., 1988, s. 53.

³⁸ SINDELAROVÁ, B., 1998, *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Vizuálna diferenciacia 3*, s. 36.

launostroh lunostroh
nochromstok nohrimstok
promurstvo promurtvo
drejchotec drjchotec
krostlomaždenie krostomaždenie

4. Vizuálna diferenciácia a priestorová orientácia

Úloha pre žiaka: Iba jeden typ písma ti prezradí mená zvierat, ktoré líška okabátila tak ako zajaca. Tvojou úlohou je:

- nájsť typ písma, ktorý je odlišný;
- hľadať v smere zľava doprava jednotlivé písmená;
- zapísať písmená do daného riadka.

S K L J K F S I K J E F P B J Q F K X V H Z N L Q W D A

.....

h J K L U P N J M M N u Y J A Ĥ H P T I K J I s J A M N B G

.....

M O A A D F N P I E Č U Ť T R K Ú O Á P E K A C V P I W

.....

5. Auditívna diferenciácia reči

Úloha pre žiaka:

- a) *Budem ti hovoriť slová, v ktorých budeš počuť **dlhé ú** alebo **krátke u**.*
- b) *Ak budeš počuť v slove **dlhé ú**, zakrúžkuj jeden peniaz v riadku, ku ktorému sa dostala líška.*
- c) *Ak budeš počuť v slove **krátke u**, nerob nič.*

Metodické pokyny pre učiteľa: Dajte žiakovi pracovný list (príloha N). Hovorte žiakovi slová, pričom krátke a dlhé samohlásky výrazne vyslovujte. Pokiaľ žiak roztriedi slová správne, na konci cvičenia bude mať zakrúžkované všetky peniaze. Neopravujte žiaka, ak urobí chybu. Žiak zistí chybu sám, keď nebude môcť krúžkovať peniaze alebo sa mu peniaze zvýšia. Žiak má tri pokusy.

zub, sud, puma, súkno, kľúč, luk, lupa, nula, súš, kúzelník, júl, ruka, rúž, sucho, chudoba, úvod, púšť, bubon, blúzka, šnúra, kruh, tekutina, puding, skupina, vstup, rúbať, luna³⁹

6. Priestorová orientácia

Úloha pre žiaka: *Zahráme sa na staviteľov. Stavitelia musia presne podľa plánu postaviť stavbu. A teraz si to skúsime aj my. Tvojou úlohou je podľa daného plánu poukladať kocky.*

Metodické pokyny pre učiteľa: Položte sadu kociek pred žiaka a predložte mu prvý stavebný plán. Žiak sa má pokúsiť postaviť kocky podľa tohto plánu (príloha P) – potrebuje k tomu tri kocky. Tento raz sú nakreslené len obrysy celkového vzorca. Preto je pre žiaka ťažšie zistiť, ktoré kocky musí použiť a ako ich musí usporiadať. Ak mu to robí ťažkosť, môže najskôr kocky položiť na stavebný plán, potom kocky zobrať a vzorec postaviť len podľa plánu. Vzorce sa stavajú vždy len tak, že ležia na stole. Aj stavebný plán leží pred žiakom na stole. Ak sa žiak pokúša vzorec postaviť do výšky do priestoru, skoro zistí, že to nejde, pretože by kocky spadli. Ak žiak robí chyby, nechajte vzorec, ktorý postavil, ležať na stavebnom pláne a upozornite ho na miesta, na ktorých nakreslené línie nesúhlasia s okrajom kociek.⁴⁰

³⁹ SINDELAROVÁ, B., 1998, *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Auditívna diferenciácia reči 3*, cv. 18, s. 13.

⁴⁰ SINDELAROVÁ, B., 1998, *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Priestorová orientácia 2*, cv. 31 – 40, s. 41 – 52.

7. Auditívna pamäť

Úloha pre žiaka:

- a) *Poviem ti tri slová, ktoré si pamätaj – **nový, jasný, teplý.***
- b) *Ak budeš počuť niektoré z týchto troch slov, tleskni.*
- c) *Ak nebudeš počuť niektoré z týchto troch slov, nerob nič.*

Metodické pokyny pre učiteľa: Povedzte žiakovi tri slová, ktoré si má dobre zapamätať: **nový, jasný, teplý.** Žiak má ku každému slovu povedať, či ide o niektoré z troch slov, ktoré ste mu predtým hovorili alebo nie. Slová úmyselne nezdôrazňujte.

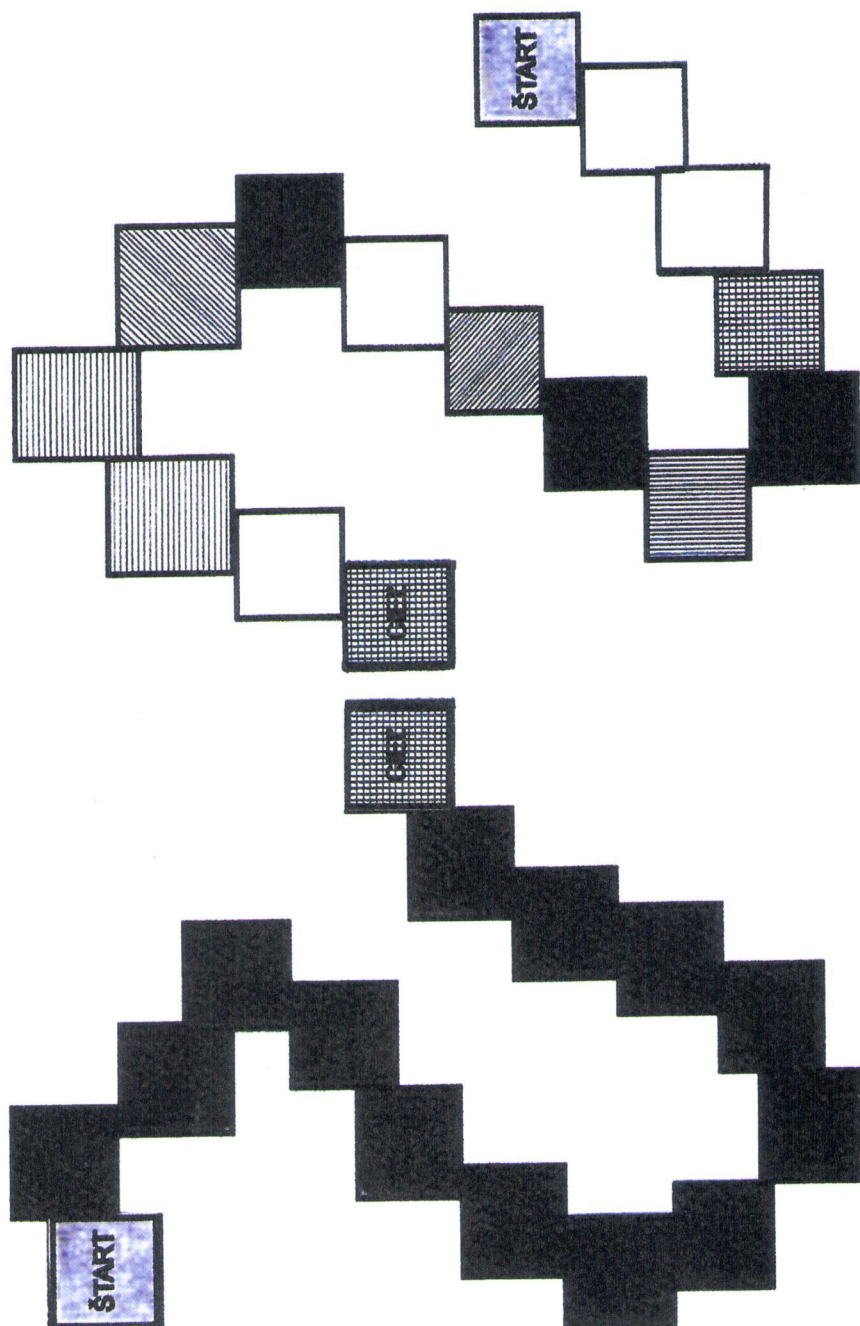
gul'atý, mäkký, zelený, rýchly, JASNÝ, ľavý, jedovatý, cudzí, vysoký, NOVÝ, nebezpečný, čerstvý, ostrý, hlasný, špinavý, drahý, tvrdý, dobrý, ťažký, krásny, TEPLÝ.⁴¹

8. Zhodnotenie.

Úloha pre žiaka: *Povedz, čo sa ti darilo a čo sa ti nedarilo z úloh, ktoré sme dnes robili.*

⁴¹ SINDELAROVÁ, B., 1998, *Cvičebné programy k prekonaniu deficitov čiastkových funkcií. Auditívna pamäť 1*, cv. 9, s. 7.

Príloha A – Auditívna diferenciácia reči

1. Pokus

2. Pokus

3. Pokus

4. Pokus

5. Pokus

6. Pokus

Príloha C – Auditívna diferenciácia reči

[illegible]

Príloha D – Auditívne členenie (diferenciácia figúry a pozadia)

1. Pokus

2. Pokus

3. Pokus

4. Pokus

5. Pokus

6. Pokus

7. Pokus

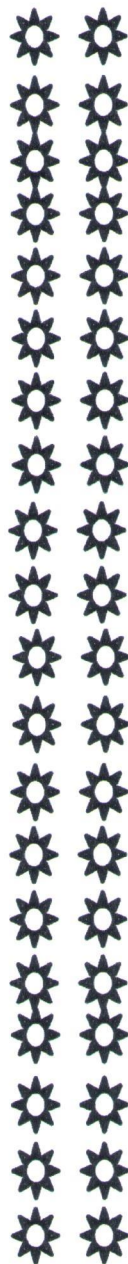
8. Pokus

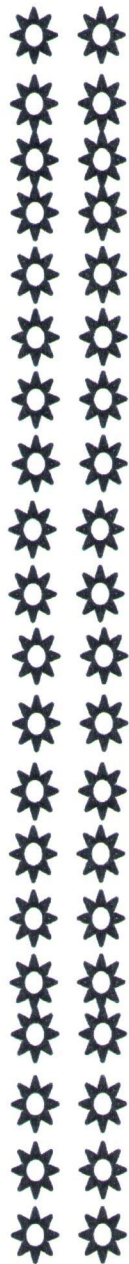
1. Pokus

2. Pokus

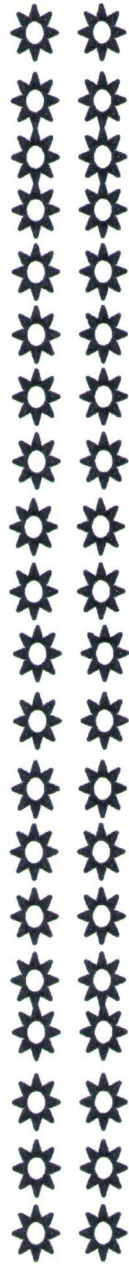
3. Pokus

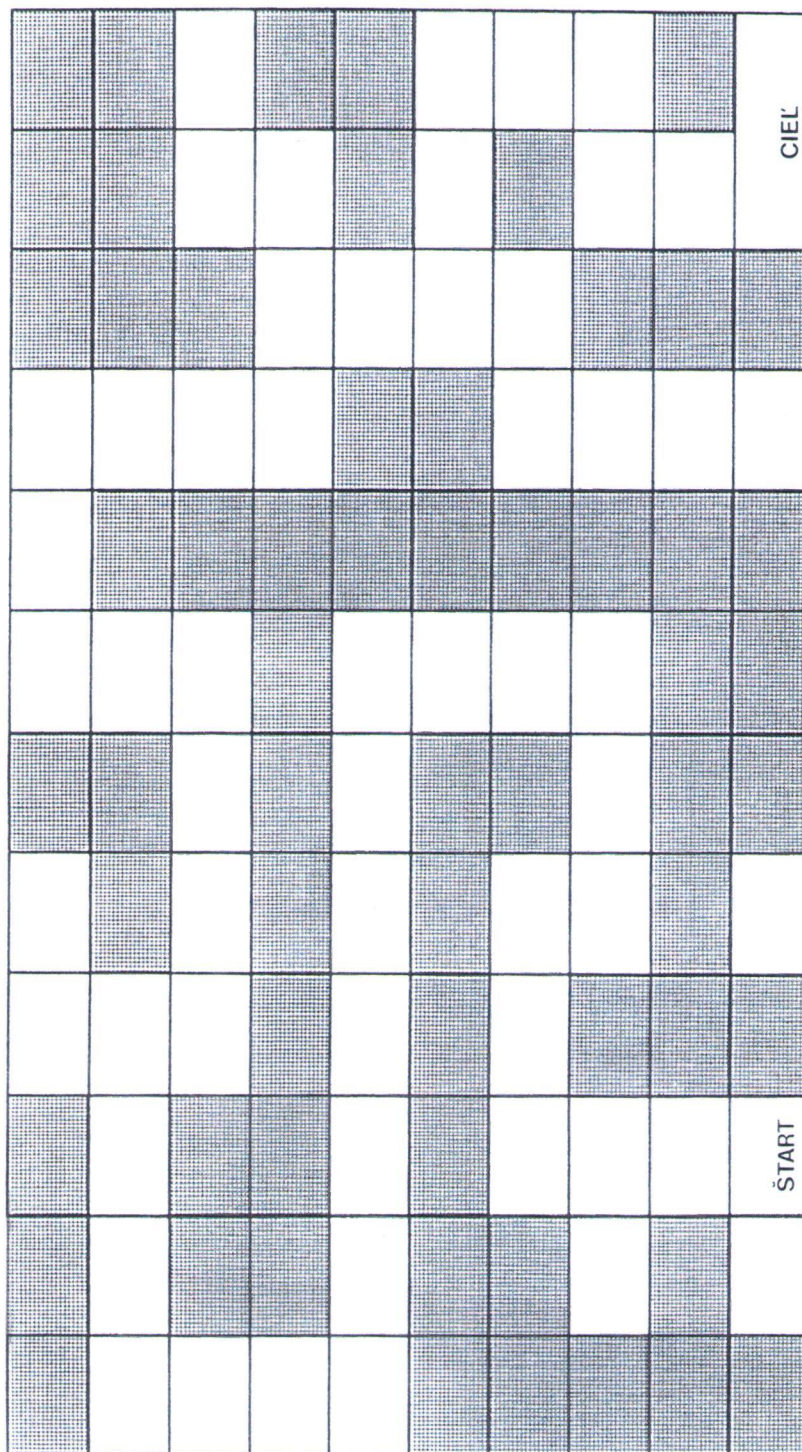
4. Pokus

5. Pokus

Príloha F – Priestorová orientácia

Príloha G – Auditívna diferenciácia reči

1. Pokus

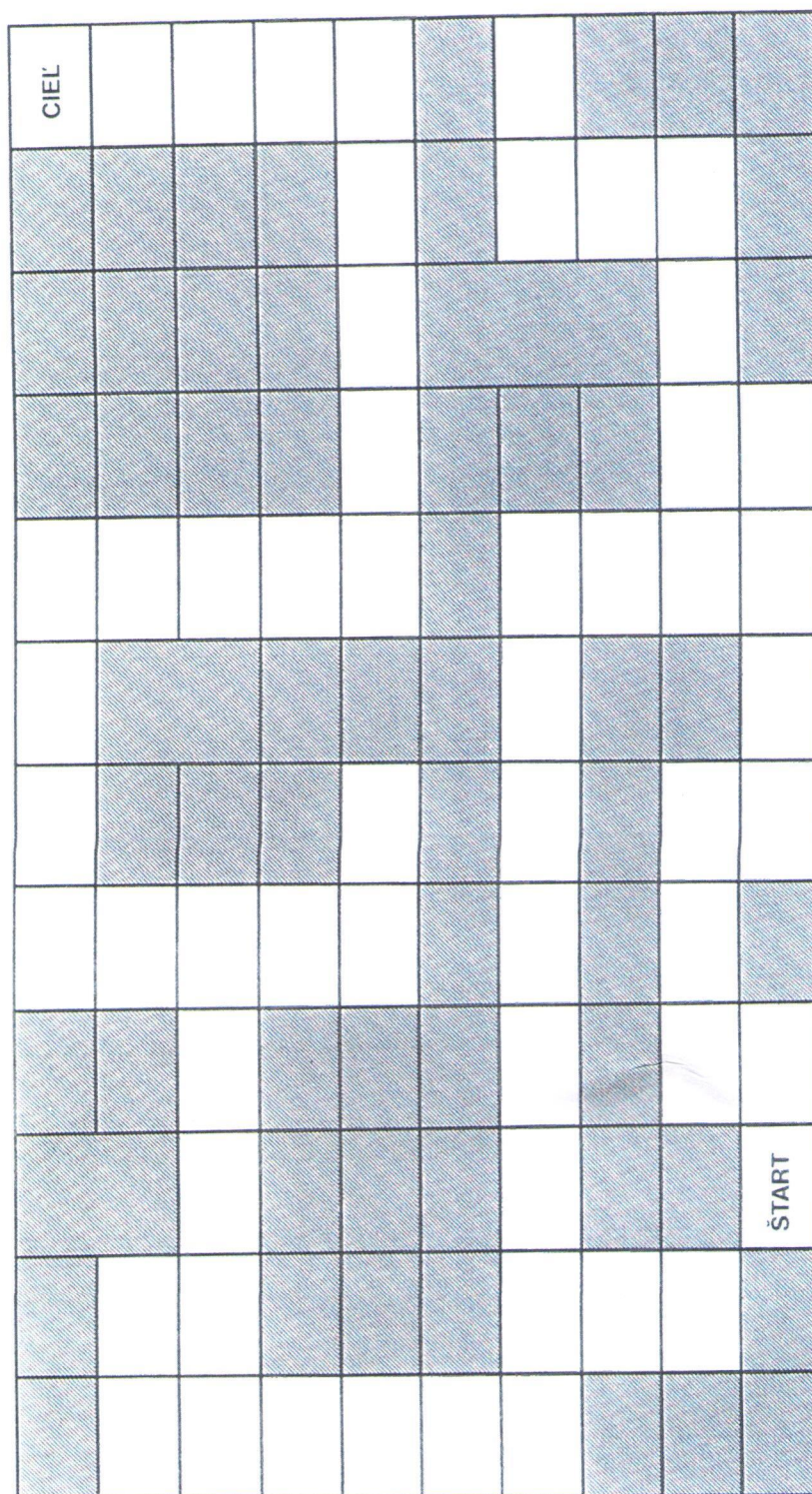
2. Pokus

3. Pokus

Príloha H – Priestorová orientácia

Príloha I – Auditívna diferenciácia reči

1. Pokus

10 10 10 10 10 10 10 10 10 10

2. Pokus

10 10 10 10 10 10 10 10 10 10

3. Pokus

10 10 10 10 10 10 10 10 10 10

4. Pokus

10 10 10 10 10 10 10 10 10 10

5. Pokus

10 10 10 10 10 10 10 10 10 10

6. Pokus

10 10 10 10 10 10 10 10 10 10

7. Pokus

10 10 10 10 10 10 10 10 10 10

8. Pokus

10 10 10 10 10 10 10 10 10 10

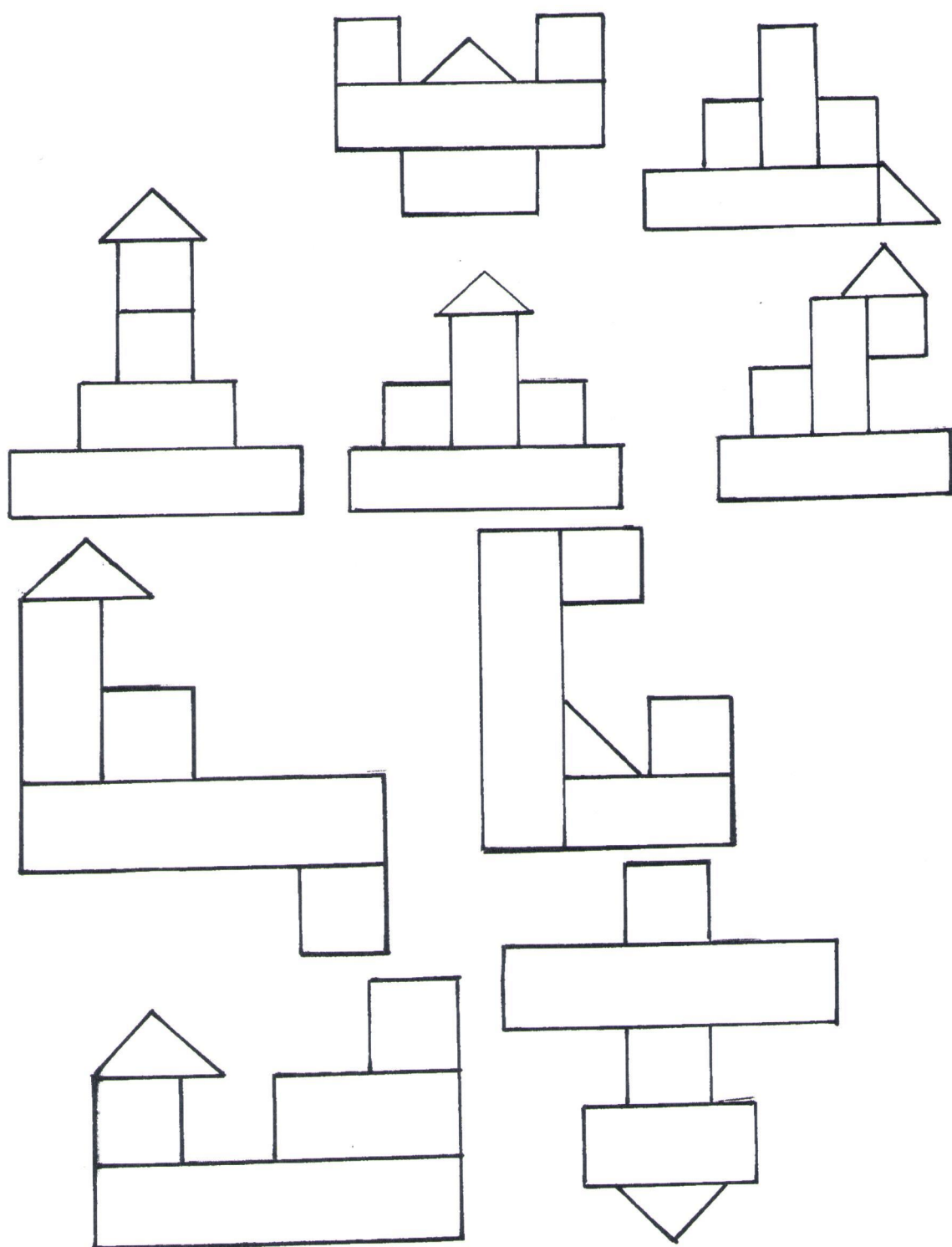
9. Pokus

10 10 10 10 10 10 10 10 10 10

10. Pokus

10 10 10 10 10 10 10 10 10 10

Príloha J – Priestorová orientácia

Príloha K – Priestorová orientácia

